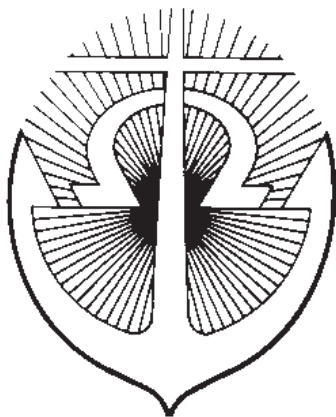

MAGVETÉS

TÖRÖKKOPPÁNY, SZOROSAD, SOMOGYDÖRÖCSKE, MIKLÓSI, KÁRA, ZICS, SOMOGYEGRES,
KAPOLY, SOMOGYMEGGYES, PUSZTASZEMES ÉS KERKEI KÖZSÉGEK
EGYHÁZI KULTURÁLIS LAPJA

2025. XXXIII. évf.

– 1. szám –

I. negyedév

HOGYAN ALAKÍTJUK A JÖVŐNKET?

„Keresd az okot, keresd az értelmet, és nem fogsz találni mást, mint kegyelmet” – döbönt rá valamennyiünket Szent Ágoston, a híres ókori püspök. Nagyon igaz ez a mondat: Isten kegyelme megelőzi a mi fáradozásainkat, a megajándékozottság tudatában kell élni életünket.

Isten a teremtésben közli önmagát, végtelen intelligenciáját, szeretetét. A legtekélyesebb teremtménye az ember, hiszen egyedül ő ismerheti meg ezt a végtelen szeretet kiáramlást, bepillantva a csodálatos mű mélységeibe, a természet titkaiba, és egyedül ő tud válaszolni erre. Nem mindegy, hogy hogyan.

A Szentírás első könyve a Teremtés könyve. Ebben azt olvassuk, hogy Isten az emberre bízta a Földet, hogy *művelje és őrizze*. (Ter 2,15) A világ csodáit, az évmilliárdos kibontakozás irányát látva áldani kellene a Teremtő jóságát. Ferenc pápa a Föld jövőjéért érzett aggodalma miatt ökológiai megtérést sürgető körlevelét így kezdi: *'Laudato si' – Áldott légy...*

Szomorú tény, hogy az emberiség a rábízott ajándékokkal miként bánik. A jelenlegi tevékenységünk halálra ítéli a Földet. A kutatók kilenc, a Föld-rendszer stabilitását befolyásoló tényezőt határoztak meg. Kiszámították, hogy az emberiség jelenlegi tevékenysége mennyire károsítja ezeket, és mindegyikre megállapítottak egy kritikus küszöbértéket, amelyek túllépése esetén katasztrofális kimenetelű változások indulhatnak meg. A 9 planetáris határérték közül 4-et már túlléptünk! Ezeket aláhúztuk a felsorolásban: Biodiverzitás csökkenése, klimaváltozás, vegyi szennyezés, ózonréteg elvékonyodása, légkörbe jutó aeroszolok, az óceánok savasodása, a nitrogén- és foszfortartalmú talajjavító szerek túlhasználata, az édesvíz elfogyása, a természetes ökoszisztémák elpusztítása és a terület beépítése vagy mezőgazdasági művelésbe vétele.

A biodiverzitás a fajok sokféleségét jelenti. Minél fajgazdagabb a Föld élővilága, annál nagyobb esély van rá, hogy a változásokból túlélje, fenntartsa az egyensúlyt és az életet. Döbbenetes sebességgel pusztulnak ki a fajok. Einstein azt jövendölte, hogy például a méhek kihalását csak néhány évvel élheti túl az emberiség...

A klímaváltozás szomorú következményeit már magunk is érzékeljük, amikor évről évre egyre szélsőségesebb az időjárásunk, nyáron hónapokig nem esik az eső, kiszáradnak a kutak, naponta dőlnek meg a melegrekordok, elsivatagosodik az Alföldünk. Világméretű migrációt indít el az ivóvíz hiánya. Az évi átlaghőmérséklet 2 C fokos emelkedését küszöbként emlegetik. Ha felolvadnak a sarki jégmezők, megemelkedik a tengerek vízszintje, megváltoznak a nagy tengeráramlások, mindez szinte felfoghatatlan következményekkel jár.

A világóceánokban óriási, le nem bomló műanyag szemétszigetek úsznak, van közöttük olyan is, amelyet több mint ötven éve gyártottak és dobtak a tengerbe. A Jeges-tenger 1 liter vizében több mint 10 ezer mikropasztyik van már, sokak szerint az óceánokban már több a műanyag, mint a hal.

Hét hónap alatt feléljük az egy évre elegendő készleteinket, a természeti erőforrások iránti igényünk és károsanyag kibocsátásunk elérte azt a szintet, ami után a földi ökoszisztéma egy éven belül még újra tud regenerálódni.

Hitelből élünk! Erdőirtás, túlhalászás, talaj kifosztása, túlzott vízhasználat, környezetszennyezés számláját a következő nemzedékeknek kell visszafizetni. Nekem még azt tanították fiatal koromban, hogy „addig nyújtózkodj, amíg a takaród ér”. Oszd be, amid van, a lehetőségeidhez alakítsd terveidet. Ha gyarapodsz, akkor tovább léphetsz.

Sajnos a természet kizsigerelésének sokszoros árát fizeti meg már ez a generáció. A közöny, a lustaság és a jólétekből fakadó kényelem ökológiai pusztításhoz vezet. Nem akarunk változtatni a fogyasztási szokásainkon. Megkerestem az árát, megérdemlem – nyugtatgatják magukat sokan. Mi van abban, hogy ha télen megkívánom a marokkói paradicsomot, egyiptomi paprikát, olasz retket. Értsük meg, nincs végtelenségig folytatható, „fenntartható fejlődés.”

Felelősek vagyunk a teremtett viláért! Hosszú távon kell gondolkodnunk, figyelve a természet erőforrásait. Akkor kell tennünk a rossz ellen, amikor még nem érezzük teljes mértékig életformánk pusztulásba sodró súlyát. Csak később derül ki az értelme önmegtagadásainknak, mint az erkölcsi nevelés fontosságának is. Évtizedekkel később döbbenünk rá, hogy nem az a helyes út, hogy a gyerekeinknek mindent megengedünk, hogy a virtuális valóság bódulatában töltsék napjaikat tanulás helyett, a családalapításra komolyan készüljenek fel, legalább vasárnap adjanak egy órát Istennek, a rend igazi forrásának.

Higgyük el, a kevesebb is lehet több. Földünket úgy kell szeretnünk, ami megfelel bolygónk objektív javának, akkor is, ha ez nehéz, ha ez önmegtagadást kíván tőlünk.

A mai világgazdasági, pénzügyi, társadalmi rendszer fenntarthatatlan. Társadalmi és gazdasági igazságtalanság, hogy a világ javainak 90%-át az emberiség 10%-a birtokolja. De sokat beszélt Jézus a gazdagság veszélyeiről! Szinte elszigetel bennünket Istentől.

Afrikában 10 nap alatt annyi kisgyermek hal éhen, mint amennyi nálunk 1 év alatt születik, és az 5 év alatti gyermekek fele éhen hal. Hány ezer gyermeket lehetne megmenteni egy harci repülőgép árából? A megoldás nem az afrikaiak fegyverrel ellátása.

„A fogyasztói életmódhoz való megszálott ragaszkodásunk végül csak erőszakhoz és egymás elpusztításához vezethet.” – írta Ferenc pápa (Laudato si') Már dróntámadás érte a csernobili lefajtott atomerőművet, szinte csak méterek választották el az újabb atomkatasztrófától, aminek itt Magyarországon is sok áldozata volt.

Ember, térj észre! Ne te akarj mesterséges rendet csinálni, mert az sose sikerült neked. Inkább tanulj a természet rendjétől, keresd a legfőbb rendezőt saját életedben és környezetedben is!

Imre atya

Házszentelő

Régi szép szokás volt vízkereszt (jan. 6.) ünnepének környékén a lakóházak, lakások megáldása, illetve az új házak elkészültekor, vagy a régebbiek felújításának befejezésekor a nagy munka eredményére, a család lakóhelyére Isten áldását kérni. A pap ilyenkor imádkozik a család jelenlevő és távollevő tagjaiért, szenteltvízzel meghinti a helyiségeket egymás után, aminek gonoszűző jelleget is tulajdonítanak. A szertartás végén krétával az ajtó szemöldökfájára felírja az aktuális évszámot, és kis keresztekkel elválasztva 3 betűt: 20+G+M+B+25. A népi értelmezés a „háromkirályok” nevének (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) kezdőbetűit olvassa ki a rövidítésből, valójában eredetileg a latin áldásformula kezdőbetűi: Christus Mansionem Benedicat – „Krisztus áldja meg e házat” az igazi jelentése.

Idén januárban egy régi kedves tanítványunk hívott fel bennünket telefonon. Messzi városban alapított családot, s megkérték az illetékes atyát, hogy szentelje meg a lakásukat. Régi hitoktatóját kérdezte, hogyan is zajlik le ez a szép esemény, mi lesz az ő feladata.

Miután megtörtént a házszentelés, újra felhívott, hogy beszámoljon a történetekről. Elmondta, hogy milyen belső békével tölti el őket, hogy rajta van Isten áldása a lakásukon. Hittanos ministráns kislánya milyen örömmel vitte az atya után a szenteltvíztartót, mutatta az utat a lakásban. – A kamráat is atya! Innen hozza ki anya minden ebédhez a hozzávalókat – nyitotta ki a spájzajtót is, nehogy valami kimaradjon a szenteltvízzel meghintettek sorából.

Következett a felírás. A fehérre festett ajtófélfán nemigen látszik meg a fehér kréta, ezért az anyuka piros alkoholos filctollal nyújtott át az atyának.

– Hova írjam, belülre, vagy kívülre? Kívül, a lépcsőház felé nagyobb hitvallást jelent, mert többen látják.

– Akkor írja kívülre – nyitotta ki az ajtót az anyuka. Az atya fölírt a nagy piros betűket, a kis kereszteket és az évszámot a bejárat fölé.

Én meg utólag örültem a monostorban, hogy azért akad még olyan régi hittanosom is, aki nem fél megvallani a hitét. Attól se tart, hogy értetlenkedés veszi körül, mert vasárnaponként misére jár gyermekével. Érti azt a belső nyugalmat, amit azok tapasztalnak meg, akik biztosak benne, hogy helyes úton járnak. A hitünk a kihívások által tud megerősödni. Ha valaki nagyon titkolja, rejtegeti, nem gyakorolja, előbb-utóbb elveszíti.

A hitvallásra akkor a városi társasházban is hamar megjött a válasz. Másnap a szomszédasszony kíváncsiskodva kérdezte: – Mi ez az írás az ajtótokon? Tegnap itt járt a gázszerelő, csak nem az írta fel, hogy az ajtótól milyen messze van a gázcső?...

Imre atya

SZERZETESTALÁLKOZÓ ANDOCSON

Február 2-án, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén már évek óta összejönnek az egyházmegyében élő szerzetesek közös hálaadásra, imádságra. Az idén vasárnapra esett ez a szép Mária ünnep és mivel Andocsra szervezték meg a találkozót, a délelőtti misék után el tudtunk menni mi is. A siófoki ferences nővérek hiányoznak a csoportképről, de új arcokat is láthatnak. Teréz anya nővérei is elkezdtek áldásos szegénygondozó munkájukat a kaposvári egyházmegyében. Négyen telepedtek le

Kaposváron. Egyikőjük sem hazánk leánya, de a nyelvi nehézségeken átlendíti őket, hogy a szeretet misszionáriusai. A szeretet nyelve, a Gondviselésben bízó mosolygó segíteni akarás képes felülmúlni minden verbális akadályt.

Öröm volt látni, hogy megtelt az andocsi bazilika hívőkkel. Varga László kaposvári megyéspüspök volt az ünnepi szentmi-

se főcelebránsa, a szentbeszédet is ő mondta. Nagyon kellenének hazánkban olyan fiatalok, akik merik teljesen

Istennek szentelni életüket, hogy rajtuk keresztül is „csorogjon a kegyelem”.

Jenő József prior atya

ZICSEN TÖRTÉNT

Kultúrház felújítás

Idősek napjára készült el a kultúrház belső felújítása. Az önerőből készült, tízmilliós beruházás keretében megújult az elektromos hálózat, a parketta, a lambéria és kifestésre kerültek a falak.

Szépkorúak köszöntése

2024. november 23-án a felújított kultúrházba hívták össze a település nyugdíjas lakosait. *Hranyczka Lászlóné* polgármester asszony köszöntötte a helyi időseket és a meghívott vendégeket: *Witzmann Mihály* országgyűlési képviselőt, *Tóth Sándort* a Tabi Járási Hivatal vezetőjét, *Nagy Gyulát* Tab város polgármesterét, *Kleiber Jenőné*t Lulla község polgármesterét és *Nagy Jenő Józsefnét* a település leköszönt polgármesterét.

Hagyományokhoz híven a falu legidősebb lakóit – *Baji Dezsőné*t és *Süle Károlyt* – köszöntöttük. Majd meggyújtottuk a megemlékezés gyertyáját és néma felállással tisztelegtünk az elmúlt egy évben elhunyt lakótársak emlékének.

A törökkoppányi iskola tanulója, a tehetséges koppányszántói *Niklai Jázmin* és a miklósi *Péter Józsefné* műsora után felszolgáltuk az estebédet: stefánia vagdalt, hagamás tört burgonya, pároltkáposzta és házi sütemény volt a menü. A talp alá valót *Katona István* szolgáltatta. Az

ebédet készítették: *Hranyczka Lászlóné*, *Holczbauer Tamás Mihályné*, *Csala Jánosné*, *Csala Anikó*, *Derecskei Lászlóné* és *Ginder Józsefné*. Felszolgáltak: *Horváthné Kovács Nóra*, *Horváth József*, *Horváth Lilla*, *Horváth Vivien*, *Horváth Dorina*, id. *Horváth Tamás*, *Hranyczka Emma*, *Csala Anikó*, *Kult Zsuzsanna*, *Sári Balázs*, *Sári Léna*, *Illés Zoltán*. Külön köszönet *Riesz Gábornak* a finom vörös borért, *Witzmann Mihály* képviselő úrnak a cukrászsüteményekért és az ügyes kezű asszonyoknak a finom házi édes és sós sütikért.

Kellemes, jó hangulatban eltöltött délutánt hagyunk magunk mögött.

Vendégségben a tabi Karitás Csoportnál

Vajdáné Farkas Ildikó zárandoklat vezető tolmácsolásában vacsora meghívást kaptunk a Katolikus Karitás Tabi Csoportjától, amelyre 2024. november 30-án került sor a Szent Gellért Római Katolikus Iskola és Óvoda éttermében. Vendéglátóink a vacsora meghívással viszonzták több évi vendéglátásunkat. Hagyományt teremtve augusztus 15-én tavaly már kilencedik alkalommal láttuk vendégül a zicsi Sarlós Boldogasszony templomot is meglátogató, Andocsra gyalogosan zárandoklók csoportját.

Egy kellemes estét töltöttünk vendéglátóinknál. Köszönjük a meghívást, kedves vendéglátást és a finom vacsorát. Ugyanígy köszönjük mindenkinek, akik évről évre a zárandokok fogadását is segítik Zicsen.

Zics Község Önkormányzata

Palotai János:

EMLÉKEIM

Ahogy feletem múlnak az évek,
Sok-sok mindent felejték!
De őszülő fejemben tisztán élnek
A csodálatos gyermekkori emlékek.

Egy aprócska békés, tiszta falu,
Festői dimbes-dombos táj.
Ahol szorgalmas emberek élnek
És enyém az egész világ!

Enyém volt a gémeskút, a vízimalom,
Melynek kereke halkán dalol.
A kisbalt, ahol nyalókat veszek
És egy elcsent tojással fizetek!

Enyém volt a disznódomb szánkózó lejtője,
A parti fecskék trillázó zenéje.
Kis patak, ahol órákat horgásztam,
És a kútágas, amit minden nap
megmásztram!

Enyém volt a kovácműhely,
a lópatkolás szaga,

A kalapácsok ritmusos dallama.
Szépséges hintók, a kocsik nyikorgó
zörgése,
És a lovas szánok téli csilingelése!

Enyém volt a búcsú favázás körhintája,
A céllövölde sok pénzért lelőtt babája.
Mézeskalácsos díszes lovai, szívei,
És az első szerelem szépségei!

Enyém volt a suszter, szabó, az ács,
A cséplőgép, mely nagy volt és csodás.
Hegyi bácsi forgácsszagú műhelye
És Amerikáról mondott csodás meséje!

Enyém volt az iskola varázsa, zshivaja,
A templom meghitt hangulata.
Kis falum tisztasága, szeretete,
És a vasárnapok békés ünnepe!

Enyém volt a petróleum, a viharlámpa,
A teleses rádió recsegő hangja.
A zseblámpák távoli fénysugara,
És a falu nagytáskás postása!

Enyém volt a köztér, a hazatérő csorda,

A tejsarnok, a jégverem nádfedeles
kunyhója.
Lichtenberger kocsma elérhetetlen varázsa,
És a tűzoltó szertár kézi hajtánya!

Enyém volt a klumpa, a díszes tutyi,
A cukros kenyér, a csicsóka gumói.
Házi galambok, a vadon élő gerlek,
És az eresz alatt építkező fecskék!

Enyém volt a sok színben pompázó lepke,
Az udvaron ugráló kiskecske.
A focipálya, a vadvirágos rét
És a kisbíró, akit kísértem esténként!

Enyém volt a falu összes fája,
Az eső után az utcák térdig érő pocsolyája.
Madárfészkek magasban élő lakója,
És a pofon, ha harangszóra nem értem haza!

Ez gyermekként mind-mind az enyém volt,
Ma már csak emlék, és fáj, hogy elmúlt!
Ezeket nem feledem, megőrzöm szívemben.
Hálás vagyok, hogy gyermekként
Ebben a kis faluban élhettem!

(A vers Miklósról szól)

A somogymeggyesi kastélypark

Somogymeggyes pályázati segítséggel és közösségi összefogással rendbe tett közparkja egykor „kastélypark” volt. A hajdani uradalmi épületekből ma csupán egy romos magtár áll, ezért jó, ha felelevenítjük, amit még tudni lehet az egykori csicsalpusztai „Götzen-kastélyról.” (A *Magvetés* 2007/3. és 4. számában már közöltünk néhány archív képet róla. – szerk.).

A 19. század végén épült későklasszicista stílusban. L alakú alaprajza, oldalfolyosója hűen tükrözte a kor építészeti ízlését. Tetőszerkezete a kornak megfelelően duplasoros cserép-zsindely fedéssel készült. A kastélyhoz tartozott egy fákkal, bokrokkal betelepített csodálatos park, valamint gazdasági épületek és a cselédlakások sora. Az épületegyüttes eredetileg a *Brodszky* család birtokaként szolgált, majd 1928-ban vásárolta meg az osztrák származású gróf *Goetzen Gusztáv*.

Tudjuk róla, hogy az osztrák *grussbachi* Goetzen család sarjaként született. Apja gróf *Goetzen Hubert*, anyja gróf *Khuen Belasi Emanuella*. A gróf a lánytestvérével együtt Ausztriában nevelkedett. Gépésztechnikus tanulmányokat folytatott. Miután 1928-ban Csicsalpusztára költözött, a kor legmodernebb mezőgazdasági gépeit vásárolta meg, de oldalkocsis motorkerékpár és az abban a korban ritkaságnak számító BMW típusú személygépkocsi is megtalálható volt a gépparkjában. 185 kataszteri hold területen gazdálkodott, mintaszerű, modern gazdaságot vezetett. Innovatív szemlélete révén a környéken a terméseredmények növelése érdekében elsőként alkalmazta a műtrágyát.

De nem csupán növénytermesztési tevékenységeiről volt ismert, hanem állattenyésztéssel is foglalkozott, lovakat és szarvasmarhákat tartott. 1941-ben a Somogy Vármegyei Állattenyésztő Egyesület tagja lett. A birtokot állandóan fejlesztette, a rajta található gazdasági épületeket folyamatosan bővítette.

Ismereteink szerint az 1940-es évek elején a barcsi internálótáborból zsidó, szerb, román származású embereket fogadott fel, hogy nála dolgozzanak és ezzel sokak életét mentette meg. Barátságos, kedves, jószívű és segítőkész embernek ismerték a helyiek. 1945-ben a háborús körülmények miatt kényszerült elhagyni a csicsalpusztai birtokát és virágzó gazdaságát. Először Ausztriába menekült, majd Dél-Amerikába költözött. Dél-Amerikában tragikus módon, motorbalesetben vesztette életét. Gróf *Goetzen Gusztávnak* nem volt sem felesége, sem gyermeke, így egyedül hagyta hátra életművét és emlékét a csicsalpusztai kastélyban és gazdaságában.

A második világháború után a Somogy Vármegyei Földbirtokrendező Tanács a kastélyt és a gazdasági épületeket államosította és felosztotta az igénylők között. 1945 szeptemberében már a Kultusz Minisztérium által működtetett új állami iskola és óvoda költözött a történelmi falak közé. Az épületben 1964-ig

folyt általános iskolai oktatás, nevelés. Ezután az épületet mezőgazdasági eszközök, termények tárolására használták. Közben a kastély állapota egyre romlott, a tetőszerkezete beázott. Végül 1979-ben lebontásra került és teljesen megsemmisült.

A néhai kastély

A somogymeggyesi Goetzen-kastély parkja egy gyönyörű és értékes természeti kincs, amely a 19. század végén alakult ki a kastély körül. A parkban lucfenyők, juharok, platánok és más különleges fajták találhatók, amelyek a különböző évszakokban változatos színeket mutatnak. A parkban egykor egy kis tó is megbújt, amely jól illeszkedett a kastély főúri környezetébe. A faállományában nem ritkák a közel százéves fák sem. A hely egy élő történelmi emlék, amely a 19. és 20. század változásait őrzi.

A Somogymeggyesi Goetzen-kastély parkja ma is egy varázslatos hely, ahol a látogatók visszatárlhatnak az idők kavargó forgatagába. A fák csendes tanúi voltak a kastély és a grófi élet számos pillanatának.

A Balaton Fejlesztési Tanács településfejlesztési beruházásainak támogatásával egy 3,5 hektáros területű park újult meg, amelynek központi ékessége egy több mint 100 éves, 30 méter magas platánfa.

Az átadó ünnepséget 2024. július 6-án, a Falunap keretében rendezték meg, ahol a község lakói és vendégei együtt örülhettek a megvalósult fejlesztésnek.

A park rehabilitációjának első ütemeként az egykori pihenőpark ismét látogathatóvá vált, lehetőséget biztosítva a település lakóinak és az ide látogatóknak a kikapcsolódásra és pihenésre. A park különleges atmoszféráját tovább fokozza annak történelmi múltja, hiszen a terület mellett egykor egy kastély állt, amelynek mára csupán az egykori bejáratához vezető lépcsője maradt fenn. A projekt egyik kiemelkedő közösségi értéke, hogy a helyi lakosság társadalmi munkában vállalt szerepet a park bekerítésében, ezzel is bizonyítva a közösségi összefogás erejét és fontosságát.

Az ünnepélyes átadón a Balaton Fejlesztési Tanács képviselőiben *Horváthné Labát Márta*, *Herczeg Károly* a község polgármestere, valamint *Witzmann Mihály* országgyűlési képviselő is jelen voltak, akik hangsúlyozták a zöldterületek megőrzésének és fejlesztésének fontosságát. Kiemelték, hogy az ilyen beruházások nemcsak esztétikai és környezeti szempontból jelentenek előrelépést, hanem erősítik a helyi közösséget is.

A fejlesztés következő ütemében a kastély mellett egykor megtalálható csónakázó tó rehabilitációjára fog sor kerülni, amely még vonzóbbá teszi majd a területet a helyiek és a turisták számára egyaránt. Az újjáéledt park minden korosztály számára lehetőséget kínál a természet közelségének élvezetére, egyben méltó emléket állítva a település múltjának és örökségének.

Király Csilla
Somogymeggyes

ÍGY ÉLTÜNK MI, SVÁBOK, MIKLÓSIBAN

Településünk múltjára visszatekintve láthatjuk, hogy Miklósi erősen elszigetelődött a többi sváb községtől, őrizte nyelvét, és hű maradt származásához. Az idős emberek sokáig németül (svábul) beszéltek egymás közt, és sokszor viccesre kerekedett egy beszélgetés az unokákkal, mikor a nagyszülők hol németül, hol magyarul szóltak a gyerekekhez: a gyerekek a németet nem értették, az idősek pedig magyarul nem tudták jól kifejezni magukat. Mára, sajnos, a generációjuk lassan teljesen eltűnik, így a nyelv használata egyre ritkább. A „sváb vérre” jellemző összetartás mindig is jelen volt Miklósiban, s az 1990-es években az akkori fiatalok elkezdtek a régi hagyományok alapján programokat szervezni, felelevenítették az egyházi szokásokat, sváb táncokat tanultak.

1991-ben megalakult a Miklósi Ifjúsági Egyesület, hogy szervezett keretek között ápolja és adja közre falunk hagyományait. Erősítve akaratumkat, hogy megőrizzük nemzetiségi hovatartozásunkat, 2024. október elsejével megalakult a Miklósi Német Nemzetiségi Önkormányzat. „A hagyomány nem a hamu őrzése, hanem a láng továbbadása.” S bár úgy gondoljuk, nagyon sok mindenünk van, amire büszkék lehetünk, de mégis, mi magunk is keveset tudunk elődeinkről. Ezért született

meg a gondolat, hogy 2025 első programjának múltidéző kiállításunkat tűzzük ki célul. A kiállítást gyűjtőmunka előzte meg. Nagy segítségünkre volt *Erbárné Pásztler Anikó* „Miklósi szokások, avagy egy sváb falu hagyományai” címmel íródott szakdolgozata. Falunk lakói is örömmel hoztak régi fényképeket, tárgyakat, eszközöket, szívesen osztották meg velünk gondolataikat – amit ezúton is köszönünk! A kiállítás megvalósításához nélkülözhetetlen volt a csapatmunka. A lelkes csapatnak tagja volt *Polgár Adél*, *Hesz Marianna*, *Nieselberger Éva*, *Gerbovitsné Steinbacher Angéla*, *Tóth Ottóné*, *Vassné Steinbacher Mónika* és *Böhm Klára*. Témáinkban a régi szokások, a hétköznapi élet, a munka mellett igyekeztünk kitérni kis falunk eredetére, érintettük a svábok betelepítését, valamint a mindnyájunkat szomorúsággal eltöltő „malenkij robotot” és a kitelepítést is.

Időutazásunk során bemutattunk napjainkban készült fotókat is, melyek hagyományörző rendezvényeken készültek, hiszen számunkra fontos, hogy ne csak a hamut őrizzük, hanem a lángot tovább is adjuk! A kiállítás megnyitójára szép számmal érkeztek érdeklődők, ami nagy örömmel töltött el bennünket! Elsőként *Gerbovitsné Steinbacher Angéla* polgármester köszöntötte a meg-

jelenteket, majd *Palotai János* (Jancsi bácsi) egy igen szép, szívhez szóló, szülőfalujáról, Miklósiról szóló versét olvasta fel. (A szerző megromlott egészségi állapota miatt sajnos nem tudott eljönni.)

Mivel a Miklósi Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese, *Vassné Steinbacher Mónika* egy sajnálatos családi esemény miatt nem tudott részt venni a programon, az ő gondolatait *Nieselberger Éva* tolmácsolta a közönségnek. *Wirth József*, a Somogy Vármegyei Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke méltatta a kiállítás fontosságát és példaértékűnek, mások által követendőnek tartotta a kezdeményezést. *Riez Ferenc* (Feri bácsi) visszaemlékezése a gyermekkorára néhol nagyon megható, néhol igazán vidám, de mindenképpen érdekes és tanulságos volt.

Imre atya és *Bognár Zoltán* kapolyi helytörténész előadása Miklósi régmúltjába repített vissza bennünket, hiszen a környék már hétezer éve lakott. Az érdeklődőknek azt is megmutatták, miként gyűjtött az őskor és a középkor embere tüzet. Kézbe vehették a Miklósiból és környékéről származó tárgyi emlékeket a nyílhegyektől az ágyúgolyóig.

Ezután indultak a látogatók a kiállítás megtekintésére, ahol az emlékek közt lépkedve a *Steinbacher Balázs* által készített kazettáról („Miklósi zenéje, avagy egy sváb falu népzenei hagyományai” címet viselő szakdolgozata) az egykori miklósi énekkar előadását hallgathatták. Jóleső érzés volt hallani a zsongást, ahogyan az emberek egymással beszélgetve járkáltak a paravánok között, s örültek, ha felismertek egy-egy régi épületet, rokont, barátot, vagy egy már rég eltávozott ismerőst, egy lassan már feledésbe merülő eszközt.

Igazán jó hangulatú, meghitt délutánnak lehettünk részesei február 15-én. Annak pedig külön örülünk és büszkék vagyunk rá, hogy a Pécsi Körzeti Stúdió *Unser Bildschirm* című műsorának szerkesztői is érdemesnek tartották kiállításunkat arra, hogy felvett készítsenek!

Vassné Steinbacher Mónika, Nieselberger Éva
Miklósi Német Nemzetiségi Önkormányzat tagjai

Virágvasárnap emléke

Egy-egy nagy ünnep hosszabb ideig is emlékezetes marad. Amikor tavaly virágvasárnap már a harmadik faluban kellett felolvasnom Urunk Jézus szenvedéstörténetét, érzékeny figyelmeztetésben részesültem. Nehogy a megszokás elvegye a passió lényegét, Szorosan kaptam egy kis emlékeztetőt.

Ebben a faluban csak kéthetente tartok szentmisét, ami azért is fontos, mert emiatt a sekrestyeszekrényben hosszan tartó viszonylagos nyugalom van. Így történhetett, hogy a kissé késésben levő szegény szerzetes éppen, hogy magára kapta a széles lebernyegű, ókeresztény stílusú miseruhát, már húzta is a csengőt, hogy kedves híveknek minél előbb hirdethesse az evangéliumot. A gyors mozdulatban még a darásznak sem volt ideje kiugrania a miseruha belső ráncai közül, mondhatni csupán a szentlecke táján tért magához, s kereste a nyugalomát megszakító okot.

Én éppen Urunk Jézus megkorbácsolását tolmácsoltam, amikor megéreztem az első szűrást a vádlimon. Arcizmom kis rezdülését még észre se vehették a hívek, de rövidesen jött a következő jelzés, immár a térdkalácson felül. Az ambó rendesen takart, így a hosszú miseruha alatt fél lábon állva a másik lábfejem segítségével megpróbáltam rövidre zárni a dolgokat, míg két kézzel megkapaszkodtam a felolvasó állvány oldalában. Jutalmul éreztem a következő

szűrást 5 centivel feljebb, a combomon. Ebből már sejtettem, hogy vagy kecskedarázs, vagy franciadarázs, esetleg németdarázs lehet a támadó, mert ha holmi méhecske lenne, annak az első szűrés után kiszakad a fullánkja. Az evolúciónak eme nagyszerű vívmányát a darazsak nem vették át, szigonyszerű fullánkjukat ezek ki tudják húzni, s újra be tudják vetni védekezésül. Azt érezhette, hogy bennem halálos ellenségére talált, ezért újra támadott. A baj csak az volt, hogy most már combközépen, tehát nyilvánvaló lett számomra, hogy felfelé akar menekülni.

Tudvalevő, hogy minden rosszban van valami jó, olvasás közben most már jobb kezemmel elérhettem a szűrés helyét. Igaz, kezdett gyöngyöződni is a homlokom az átélt szenvedéstörténet miatt. Összevissza dörzsölgettem a miseruhát a combomhoz, amiért még két újabb szűrást kaptam, ráadásul még feljebb. Mire végre odaértem a passióban, hogy Beteljesedett, s kilehelte a lelkét, akkor érezhettem, hogy sikerült az utolsó pillanatokban likvidálni a darazsot a sekrestyei ökoszisztémából.

Amikor mise végén, vetkőzés közben kiráztam a miseruhából az elkövetőt, akkor derült csak ki, hogy nem is egyedül volt. Franciadarázs (*Polistes gallicus*) volt mindkét ebada, amely megtanította, hogy bármilyen fáradt is vagyok, sohase olvassam megszokásból az evangéliumot.

Imre atya

MAGVACSKA

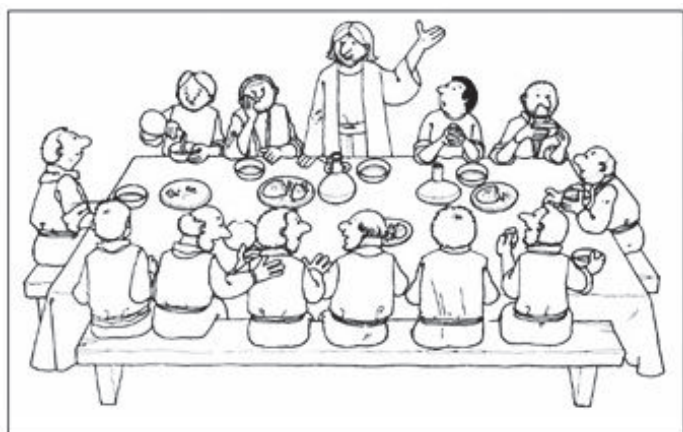
Hittansarok

Mostani rejtvényeink a húsvét ünnepével kapcsolatosak. A nagyobb hittanosoknak ezeket illik tudnia.

1. Mit mondott Jézus Virágvasárnap? „Ha ezek elhallgatnak, akkor _____ fognak kiáltani” (Lk. 19:40)
 - a. az angyalok
 - b. a föld
 - c. a kövek
2. Amikor Jézus meghalt, sötétség borult az egész földre. Mennyi ideig tartott?
 - a. három órán keresztül
 - b. három napig
 - c. három hétig
3. Milyen állat hátán vonult be Jézus Jeruzsálembe?

- a. teve
 - b. ló
 - c. szamár
4. Melyik tanítvány vágta le a főpap szolgájának fülét amikor Jézust akarta megvédeni?
 - a. András
 - b. Fülöp
 - c. Péter
 5. Milyen jellel árulta el Júdás Jézust?
 - a. öleléssel
 - b. csókkal
 - c. kézfogással
 6. Milyen színű palástot adtak a rómaiak Jézusra?
 - a. Lila
 - b. Zöld
 - c. Bíbor
 7. Ki látta meg először Jézust a feltámadása után?

- a. Péter
 - b. egy római katona
 - c. Arimateai József
 - d. Mária Magdaléna
8. Melyik római császár uralkodott Jézus keresztfeszítése idejében?
 - a. Tiberius
 - b. Poncius Pilátus
 - c. Heródes
 9. Milyen nyelven írodott a kereszten található felirat (Názáreti Jézus a zsidók királya)?
 - a. görög
 - b. latin
 - c. arámi
 - d. mindhárom
 10. Három tanítvány volt Jézussal, amikor le-tartóztatták. Kik ők?
 - a. Máté, Márk, Lukács
 - b. Péter, János, Jakab
 - c. Péter, Márk, Lukács

Keressd meg a képen látható 8 különbséget

Sabán koppányi bég levele

Egy terület helytörténeti kutatásai sohasem lehetnek lezárta, eddig ismeretlen adatok kerülnek elő a múlt hagyatékából. 2013-ban jelentettük meg Törökkoppány monográfiáját, azóta a Magvetés újságunkban már olvashattak újabb kutatásokról, a török fürdő fel-tárásáról, a dorongutak elemzéséről, talajradaros vizsgálatokról. A közelmúltban Szurmay László veszprémi olvasónk hívta fel figyel-münket egy eddig számunkra ismeretlen török korból fennmaradt koppányi levélre. Ibrahim agának a koppányi várból Pisky István tihanyi várkapitánynak címzett párbajra hívó levelét teljes terjede-lemben közöltük a monográfiában. Sabán koppányi szandzsákbég Nádasdi Ferenc dunántúli főkapitánynak Koppány várából 1601. áprilisában írt levele sem olvasható könnyebben, de mint számunk-ra eddig ismeretlen helytörténeti dokumentumot, közöljük. A „mé-zes-mázás” stílusú levélben a török méltatlankodik, hogy nagyobb magyar csapatok pusztítanak Tolnában.

szerk.

Nagyságos és tekintetős úr, köszönetömnek és szolgálatomnak utána, magam ajánlását írom kegyelmednek mint vitéz uramnak és barátomnak.

Továbbá hozzák énneköm az Nagyságod levelét Szent György havának negyedik napján, kit igön akarom, hogy Nagyságod megküldötte, mert mindenfelé irtunk volt ez előtt való végezésönket és ők is igen várták. Az olajbeköt is oda alá küldtem vala, és Nagysá-god jó akaratát mindenképpen felírtam vala és alá küldtem az hatal-mas császár vezérének, Ibrahim pasának. Azért még az olajbek oda vagy, azt is írja Nagyságod, hogy Murat pasának levelet írtál. Isten éltesse Nagyságodat, szintén helyen cselekedted, úr moldon fogtad az dolgot, hogy vezér Murat pasának levelet küldtél és ő álta-la legyön minden végezésönk. Ezért is akartam Nagyságodnak tud-tára adnom, hogy az török urak, pasák és egyéb urak előtt vétköm vagy, hogy mindenöknek azt írtam vala, hogy az Dunán alá sza-bad legényök nem járnak, ha megyön is tíz, húsz vagy harminc vagy ötven, de annak fölötte nem megyön, mört Nagyságod azt mondotta vala. Én is Nagyságod szavához képöst mind az uraknak így írtam vala, de énneköm szekszárdi békül levél jűve, hogy Tolna alá hat-, avagy hétszáz szabad legény Tolnai palánkra reamönt volt, és annak utána szekszárdi hidat megégették. Az mi csatázóink is elég hidat megégethetnének, de azzal az szegénységnek csak munkát tesznek. De én is az szekszárdi béknek így írák és az uraknak; most Nádasdi uram oda föl vagy, azért az ő alá jűvésök az ő hírével nincsen, mert az ő akaratából nem jű és ezután sem megyön alá. Kéröm Kegyel-medet, mint nagyságos uramat, hogy ha akarja Nagyságod, se az én töreködésöm, se Nagyságod járása hejában ne legyön, hanem az Dunáról az szabad legényöket föl vitessétök, mert meddig az szabad legényök az Dunán járnak, az békösség levésének moldot nem találunk. Mert oda alá vezér Ibrahim basának megírták az urak ő Nagy-sága is mindjárást onnan alól Memhett Kiháját az haddal, ezeké fölküld, mert tavały is szintén ilyenképpen cselekedének az szabad legényök, azért az békösségnek végére nem mehetnének. Kéröm ezért Nagyságodat, mint nagyságos uramat és barátomat kegyelmedtől lehe-te avagy szintén az hercegnek írod-e, hogy ő tüle legyön az ha-gyás, hogy az szabad legényök fölmönjenek. Ha pedig az szabad legényök ezt cselekedik, amit most keztek cselekedni, tehát az mi töreködésönknek semmi helye nem lézön az én hitömré jó barátom. Nem azért írom ezt Nagyságodnak, hogy azok minekönk ártának, és az mi ártásunkért írnam, hanem mivel Nagyságod aztalán söt, kenyeret öttem és Nagyságoddal mindenök fölöl szépon szoltunk és

MÚLTIDÉZŐ

végeztünk. Nagyságod töreködése és az mienk is hejában ne legyön, kéröm Nagyságodat, hogy ennek is válaszát írja meg énneköm, és küldje meg Nagyságod mindenképpen. Isten éltesse jó egészségben Nagyságodat. Költ Koppánban ma szombat 1601 esztendiben. Én az ... Istennek akaratából az hatalmas és győzhetetlen török csá-szárnak híve és Sabanszancsogbékje.

A javában dúló úgynevezett tizenöt éves háború (1593-1606) utolsó harmadában az ismeretlenségből bukkan fel Sabán koppányi szandzsákbég, és azonnal fontos szerepet kap. A török és magyar hadakozó fél közötti béketalapozatások elején lesz az egyik fő köz-vetítő.

Ő állt kapcsolatban Nádasdi Ferencel, akit a Habsburgok jelöltek ki arra, hogy kezébe vegye a tárgyalásokat. Erről az „előkészítő” tárgyalásról az 1601. évi *Fuggerzeitung* két hírben is írt. Az első, amelyet Bécsben 1601. március 24-én kelteztek, csak szűkszavúan számolt be az „erős fekete bég” és a koppányi bég találkozásáról. Eszerint március 12-én Pápa és Koppány között félúton, (Somló) Vásárhelyen tartották meg összejövetelüket. A felek igen nagy tisztelettel, mondhatni lovagiasan viselkedtek egymással, közösen ettek-ittak. A hír szerint Sabán sokat beszélt a békéről és bejelentette, hogy Ibrahim nagyvezír a lehető leghamarabb Budára akar jönni, hogy a keresztényekkel békét kössön.

A négy nappal később, március 28-án szintén Bécsből küldött jelentés azonban már egy kicsit máshogyan, ám sokkal részletesebben számolt be a (somló)vásárhelyi találkozásról és körülményeiről. Eszerint Nádasdi a városba igen népes kísérettel (a beszámoló szerint csak a magyar lovasok száma meghaladta a 400 főt) érkezett meg a megbeszélte március 12-i időpontban. Sabán bég mintegy negyven fővel azonban csak három nappal később, március 15-én délután három vagy négy órakor jött meg. A nagyvezír megbízottját a keresztények nagy ünnepséggel fogadták, a városba kísérték és szállásolták el.

Ezen az estén Nádasdi a törökök mindegyikét rangja szerint meg-vendégelte. A keresztényeket és az oszmán delegáltakat egymással szemben ültette, hogy ilyenképpen jól láthassák egymást. A vacsora jó hangulatban telt. Ettek, ittak, egyik a másiknak nagy tiszteletet mutatott, mint ahogy lovagoknál ez mindenkor gyakorlatban volt, amikor hűségre és hitre összejöttek. Az egybegyűlteket a törökök saját zenéjükkel és muzikusaikkal szórakoztatták.

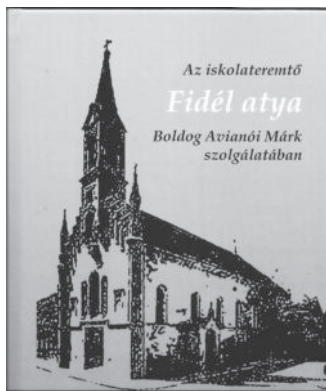
A törökök sokat beszéltek a békéről és bejelentették, hogy Ibrahim pasa a leghamarabb Budára akar jönni a mieinkkel újra békét kötni.

A tárgyalások során kiderült, hogy míg Sabán további három hó-nap tűzszünetet kért, addig Nádasdi csupán tizenöt napot hagyott jóvá. A feleknek a megbeszélések eredményéről tájékoztatniuk kellett megbízóikat. Így abban állapodtak meg, hogy a tizenöt nap le-jártát követően hoznak döntést és a tárgyalásokat folytatják.

Az igazság az, hogy közben mindkét fél tovább folytatta az elő-készületeket az 1601-es esztendőre tervezett hadjárataikra. A törökök élelmiszerekkel feltöltötték az alig fél éve elfoglalt (Nagy)Kanizsa várát, míg a Habsburgok egy hadtestet Kanizsa visszavívására, egy másikat (Székes)Fehérvár felszabadítására rendeltek, míg a harma-dik hadtest Erdélyben operált.

Sabán további működéséről, újabb közvetítői szerepéről nem tudni.

Szurmay László

Pacsay János Fidél (1926-2003) kapucinus szerzetes és veszprémi egyházmegyes pap halálának huszadik évfordulójára jelent meg az ajánlott emlékező-hálaadó könyv. Talán a legidősebb somogyegresiek emlékeznek a nevére, hiszen 1966 nyarán lekipásztorként helyettesítette a tudószanatóriumba került egresi plébánost hónapokon keresztül. Amikor a szerzetesrendeket 1950-ben feloszlatták, a felszentelt papokat próbálták átmenteni egyházmegyei keretbe. Ezért alapítottak több új plébániát is, területünkön a somogyegresit és a pusztaszemesit.

Fidél atya az ötvenes évek elejétől másfél évtizeden át fizikai munkásként kényszerült dolgozni, csak 37 évesen állhatott egyházmegyei szolgálatba. Káplánként sűrűn áthelyezték, életének egyik állomása így lehetett Somogyegres is. Itt tartózkodására jó szívvel emlékezett vissza. Klerikális reakciónak minősített szülei is megszenvedtek továbbadott hitükért, édesapja két doktorátussal segédmunkásként ment nyugdíjba, tanítónői képesítésű édesanyját is eltiltották a katedrától. Amikor 43 évesen végre megkapta első plébánosi kinevezését Zalaapátiba, sokat szenvedett szüleit magához vette a plébániára.

KÖNYVAJÁNLÁS

Pacsay János Fidél atya kényszerű civil munkáját, majd 39 éves egyházi szolgálatát hatalmas derűvel és tiszta hittel élte meg, a politikai változások közepette sem jutott eszébe soha, hogy – engedve a diktatúra kényszerének – lemondjon hivatásáról.

Fidél atya a rendszerváltozás után újra felölthette barna szerzetesi habitusát és jelentős szerepet vállalt a Magyarországon ismételten láthatóvá váló kapucinus rend fiataljainak nevelésében. Éveken keresztül a magyarországi kapucinus rend előljárójaként dolgozott. Nagy terve megvalósulásáért, hogy Lengyelországban egy nemzetközi képzési központot hozzanak létre, nagyon sokat tett.

Komoly kutatásokat folytatott boldog Avianói Márk olasz kapucinus szerzetes életével kapcsolatosan. Ahogy Nándorfehérvárnál Kapisztrán Szent János, úgy Buda török alóli felszabadításánál Avianói Márk szerepe óriási volt. Boldoggá avatásának előkészítésében Fidél atyának elévülhetetlen a jelentősége. Ő kezdeményezte a szerzetes szobrának felállítását is Budán.

A könyv egy nagy emlékeztetőfüzér. Az önéletrajzi visszaemlékezések mellett sokan beszámolnak Fidél atyáról: bíboros, püspök, teológiai professzor, testvér, paptársak, hívek seregének írását gyűjtötték egybe. A könyv kiadásával késleltetik egy Istennek szentelt gazdag élet elfeledését. (Pontus Kft. Budapest, 2024.)

Szerk.

ANYAKÖNYVI HÍREK 2024. IV. negyedév

A 4. negyedévben területünkön keresztelezés és esketés nem volt.

HALÁLOZÁS

(Zárójelben a temetés helye olvasható)

Miklósi plébánia területén: Simon Imréné, sz. Pohner Mária Anna (63 é. – okt. 24.) (Kára); Ginder Sándor (59 é. – okt. 25.) (Zics); Juhász István (70 é. – dec. 23.) (Somogyegres),

Kapolyi plébánia területén: özv. Mecseki Péterné, sz. Fodor Katalin (54 é. – nov. 18.) (Pusztaszemes); özv. Stefánkó Jánosné, sz. Karner Regina (91 é. – dec. 9.) (Pusztaszemes) elhunyt.

A meghalt hívek lelke Isten irgalmában békességben nyugodjon!

Juhász Gyula:

IMÁDSÁG A GYŰLÖLKÖDŐKÉRT

*Én Jézusom, te nem gyűlölted őket,
A gyűlölőket, és a köpködőket.*

*Szeretted ezt a szomorú világot
S az embert, ezt a nyomorú virágot.*

*Te tudtad, hogy mily nagy kereszt az élet
És hogy felettünk csak az Úr ítélhet.*

*Szelíd szíved volt, ó, pedig hatalmad
Nagyobb volt, mint mit földi birtok adhat.*

*A megbocsájtást gyakoroltad egyre,
Míg égbe szállni fölmentél a hegyre.*

*Ma is elégszer hallod a magasban
A gyűlölet hangját, mely égbe harsan.*

*A gyilkos ember hangját, aki részeg
S a szeretet szavát feszítené meg.*

*Én Jézusom, most is csak szánd meg őket,
A gyűlölőket, és a köpködőket.*

*Most is bocsáss meg nekik, mert lehet,
Hogy nem tudják tán, mit cselekszenek.*

MAGVETÉS

Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Közösség időszakos lapja: SJP szerzetesház 8669 Miklósi, Petőfi S. u. 49. Tel.: 84/385-179. Szerkesztik: **Dr. Sipos Imre SJP atya** és **Galbavy Jenő József SJP prior atya**. Lapindító: † **T. Flink Kornél**. Tördelés: **Iglói János** sen. Nyomás: **NYOMDAKÉSZ KFT.** – 8200 Veszprém, Pázmándi u. 10. Nyomdavezető: **Kész Ferenc**.